

Förbandsbesöksrapport

Militärregion Norr (MR N)

9 november 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets besökare:

Hampus Gillström

Majken Hallbygård

Innehållsförteckning

Information om förbundet.....	3
Spontana intryck.....	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö och säkerhet.....	3
Fysisk belastning	3
Psykisk hälsa	3
Försvarshälsan	3
Attityder och jargong.....	4
Utrustning	4
Avbruten utbildning.....	4
Resor	4
Boendemiljö och vistelseutrymmen.....	4
Hållbarhet	4
Medinflytande	5
Information och mönstring.....	5
Meningsfull fritid	5

Information om förbandet

MR N utbildar mot Lapplandsjägargruppen (LJG) vilket är beläget i Kiruna. De värnpliktiga utbildas på skjutfältet i Kalixfors som ligger ca 15 minuters bilfärd från Kiruna. Utbildningsplatsen är liten med kapacitet för 64 värnpliktiga, där begränsningen främst ligger i antal sängplatser. Det har nyligen byggts ett förråd samt en vårdlokal på området, inom snar framtid ska även en ny kasern byggas.

Spontana intryck

Under besöket fick vi delta i momentet "tjänring av vita-Blixten". Generellt upplevdes stämningen familjär. Vidare uppfattade vi att de värnpliktiga trivs bra på MR N. Utbildningen är givande och det är en god gemenskap. Utbildningsgruppen möter dock stora svårigheter kopplat till dess geografiska läge.

Organisation

MR N utbildar i dagsläget 48 värnpliktiga varav 18 är kvinnor. De värnpliktiga rycker in vid två olika tillfällen och utbildas i 10 respektive 6 månader. De som rycker in i den första omgången utbildas till gruppchefer. MR N har tre utbildade officerare som har möjlighet att utbilda mot alla de kunskapskrav de värnpliktiga förväntas uppfylla. Utöver dessa har MR N reservofficerare samt GSS/K anställda som instruktörer.

Arbetsmiljö och säkerhet

Pliktrådet uppmärksammar att MR N själva anser att de har för få närvarande befäl. Detta ser Pliktrådet som en säkerhetsrisk, det riskerar även att bli bristande kvalitet då det ska genomföras olika typer av övningar.

Fysisk belastning

Den fysiska belastningen går efter en belastningstrappa som stegrar långsamt uppåt. Gruppbefälen upplevde dock att deras utbildning stegrade snabbt i belastning till en början samt att detta olyckligtvis orsakade onödiga skador. Detta är något ledningen är medvetna om och de har informerat ansvariga om att belastningen gick för fort fram.

Psykisk hälsa

Den stora delen av de värnpliktiga upplevs ha en god psykisk hälsa. Det finns dock de som inte har motivationen att göra värnplikten och dessa personer tenderar att må sämre. Vissa är även oroliga inför den mörka och kalla vintern uppe i Kiruna.

På LJG finns det en hund, som ägs av sjuksköterskan, vilken ofta är med de värnpliktiga under dagar och kan komma ut vid övningar. Hunden fick många att få ett förhöjt stridsvärde genom dess närhet.

Försvarshälsan

Försvarshälsan på Kalixfors skjutfält består av en sjuksköterska. Hon tillhör försvarshälsan på Bodens garnison. De värnpliktiga samt sjuksköterskan önskar att fysioterapeuten, som för närvarande besöker LJG på skjutfältet ungefär var femte vecka, var där oftare. Sjuksköterskan uttrycker att en fysioterapeut på 20% hade varit önskvärt. Om något uppstår som inte sjuksköterskan kan behandla slussas de värnpliktiga vidare till akutmottagning inne i Kiruna alternativt till Bodens Försvarshälsa

genom telefon eller fysiskt besök. Psykolog finns att tillgå på telefon, det finns även möjlighet att ta hjälp av civil aktör vid behov.

Attityder och jargong

Generellt upplevs jargongen på MR N som positiv. Förtroendevalda beskriver dock att det låga antalet personer troligt är en anledning till att rykten sprids fort och ofta. Ryktena följs upp snabbt och löses ut i mindre grupper.

De värnpliktiga upplever att de har möjlighet att gå till sina respektive plutonchefer för att prata om problem på plutonen vilket tyder på ett stort förtroende för dessa. Generellt upplever vi jargongen mellan de värnpliktiga och befälen vara god, vilket de förtroendevalda instämmer på. Det uppdagas dock att det varit enskilda fall där ett befäl uttryckt sig olämpligt men både de värnpliktiga och kompanichefen försäkrar oss om att detta hanterats.

Vi fick uppfattningen att klimatet vid MR N är öppet och att frågor vågar ställas. Detta tyder på en positiv och lärande miljö. De värnpliktiga berättade att samtliga befäl är bra och att de har en Korpral som är "extra rolig och duktig".

Utrustning

De anställda och de värnpliktiga upplever ett behov av mer utrustning som är kompatibel med den miljö och den kyla de förväntas verka i. De önskar exempelvis att få utrustningskort jägare, där Jörnkänga och Tröja 90 tjock finns med. Vi ser det som en självklarhet att Sveriges nordligaste förband har möjlighet att plocka ut Försvarsmaktens främsta persedlar kopplat till hantering av kyla.

Avbruten utbildning

Fram till Pliktrådets besök hade det totalt varit sex personer som avbrutit sin utbildning. Detta på grund av psykiska orsaker alternativt tidigare skador. Vi har inga anmärkningar på antalet avbrott eller orsaken till dessa.

Resor

Resorna fungerar bra, LJG har en engagerad adjutant som letar fram de bästa resorna till varje enskild värnpliktig. Permissionen inleds på onsdag eftermiddag då de värnpliktiga åker hem. På måndagar reser de tillbaka till Kalixfors. I regel är de värnpliktiga lediga varannan helg.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

De värnpliktiga bor i baracker. I varje barack bor 8 värnpliktiga och de är uppdelade i fyra rum. En problematik med boendena är att väggarna är väldigt tunna. De värnpliktiga har tillgång till ett litet gym där endast tre personer får vistas samtidigt. De har även tillgång till bastu och sanitetslokaler vilket är beläget i en annan byggnad än logementen. Överlag upplevs utrymmena som fräscha men behovet av en större kasern där alla funktioner ryms under samma tak är tydligt.

Hållbarhet

Inga anmärkningar. Det ska byggas en avfallsbyggnad.

Medinflytande

Förtroendeperson och skyddsassistent var iväg på förtroendebildning på I 19 i Boden. Efter denna upplevde de att kunskapen kring medinflytande ökade och de förstod sin uppgift bättre. Inför nästa värnpliktskull önskar Pliktrådet att samtliga förtroendevalda, alltså tre stycken från varje pluton och önskvärt även deras suppleanter, kan närvara på förtroendebildningen. Förtroendeperson och NVK-representant har generellt samma uppdrag men med olika inriktningar. Det är viktigt att även NVK-representanterna är trygga i sin roll. Den person som är lokalt medinflytande ansvarig på LJG har de värnpliktiga inte träffat vad de själva minns, de ser dock inte det som ett problem då de har stort förtroende för sina befäl på pluton- och kompanivå. Förtroendevalda upplever att Plutonens timme fungerar bra samt att det som lyfts upp under dessa möten får gehör hos befälslaget. Pliktrådet upplever de förtroendevalda som väldigt engagerade.

Information och mönstring

LJG önskar ha en mer jämn uttagning på mönstringen för de värnpliktiga. De upplever idag att de måste anpassa utbildning väldigt mycket med hänsyn till olika personers fysiska status. MR N har ingen infoträff innan inryck, detta på grund av den långa resvägen. Istället skickar MR N ut mer specifika välkomstbrev.

Meningsfull fritid

På Kalixfors skjutfält finns det inte mycket att göra. På kvällar brukar de värnpliktiga spela sällskapsspel eller basta tillsammans. Det är väldigt dålig täckning ute på skjutfältet vilket försvårar de värnpliktigas relationer med familj och vänner på hemorten. LJG har i många år efterfrågat internet och bättre täckning till skjutfältet. I och med de långa permissionerna som beskrivs under rubriken "Resor" har de värnpliktiga möjlighet till en meningsfull fritid i hemmet. Bättre förutsättningar i Kalixfors är dock önskvärt.

Soldathem

För närvarande finns inget soldathem på Kalixfors skjutfält. Dessutom finns ingen infrastruktur som ger möjlighet till en sådan verksamhet. De värnpliktiga tror att ett Soldathem hade gjort den lediga tiden under kvällarna mer meningsfull samt skapat en bättre sammanhållning över plutonsgränserna.

Avslutning

Pliktrådet vill tacka för ett givande besök. Vi fick ett bra bemötande från samtlig personal på LJG. Ett extra tack till kompanichefen som hämtade och lämnade vid tåg, hade en bra rundvisning och kunde svara på de flesta av våra frågor. Vi hade bra samtal med de värnpliktiga och de förtroendevalda. Vi ser fram emot ett fortsatt bra samarbete mellan Pliktrådet och MR N.

Tack för ett givande besök,

Hampus Gillström
070 – 848 59 91
Majken Hallbygård
070 – 848 59 79

PLIKRÅDET

www.piktradet.se

info@pliktradet.se

Plikrådet 2022/2023